

Sygn. akt III AUa 835/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Sędziowie: SSA Jarosław Błaszczak

SSA Kazimierz Josiak

Protokolant: Adrianna Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **Spółdzielni Pracy (...) - Zakładu Pracy (...)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

o zwrot nienależnie pobranych świadczeń

na skutek apelacji Spółdzielni Pracy (...) - Zakładu Pracy (...)

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 19 marca 2013 r. sygn. akt VIII U 3107/12

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29 maja 2012 r. w ten sposób, że ustala, iż Spółdzielnia Pracy (...) - Zakład Pracy (...) we W. nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń B. S.;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 marca 2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie Spółdzielni Pracy (...) - Zakładu Pracy (...) we W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29 maja 2012 r. zobowiązującej Spółdzielnię jako pracodawcę B. S. do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 1 listopada 2011 r. do 16 kwietnia 2012 r. w kwocie 10.620,98 zł i odsetek w kwocie 447,09 zł.

Sąd Okręgowy wydał powyższe orzeczenie ustalając, że decyzją z dnia 20 grudnia 2011 r. przyznano B. S. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 listopada 2011 r., to jest od dnia zgłoszenia wniosku. Pracodawca - Spółdzielnia Pracy (...) Zakład Pracy (...) we W. - sporządził zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 za okres od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2010 r. W zaświadczeniu z dnia 25 października 2011 r., stanowiącym załącznik do powyższego druku Rp-7 podano, że B. S. jest nadal zatrudniona na stanowisku - szwacz oraz podano

wykaz absencji chorobowych, wskazując jako ostatnią od 6 sierpnia 2010 r. do 13 sierpnia 2010 r. Późniejsze absencje chorobowe wykazywane były w raportach miesięcznych do ZUS. Pismem z dnia 15 listopada 2011 r. kierowanym do ZUS wnioskodawca poinformował o błędnej kwocie wynagrodzeń i zasiłków chorobowych w 2001 r. wpisanych w druku Rp-7 dla B. S..

W związku z przedłożeniem przez B. S. świadectwa pracy z załącznikiem o zwolnieniach lekarskich, organ rentowy uzyskał informację, że wnioskodawczyni przebywała na zasiłku chorobowym po dniu 13 sierpnia 2010 r., to jest w momencie składania wniosku o rentę, wypełniania druku Rp-7 przez zakład pracy, jak również w dacie wydania decyzji. Powyższa informacja skutkowała korektą daty nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na ujawnienie nowych okoliczności. W związku z tym organ rentowy decyzją z dnia 29 maja 2012 r. zmienił decyzję z 20 grudnia 2011 r. w punkcie dotyczącym daty przyznania prawa do świadczenia na dzień 17 kwietnia 2012 r., to jest od daty zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego.

Decyzją z dnia 29 maja 2012 r. organ rentowy zobowiązał pracodawcę do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres od 1 listopada 2011 r. do 16 kwietnia 2012 r. w kwocie 10.620,98 zł i odsetek za okres od 28 grudnia 2011 r. do 29 maja 2012 r., to jest od dnia wydania decyzji w kwocie 447,09 zł.

Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu apelacji wnioskodawcy, w oparciu o ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, podzielił również argumenty i ocenę sprawy zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego. Podkreślił, że nienależnie wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia społecznego od pracodawcy można żądać tylko w sytuacji określonej w art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, która miała miejsce w sprawie. Wskazał, że dane zawarte w zaświadczeniu z dnia 25 października 2011 r. dotyczą jedynie lat 1999-2010, a jako ostatnią absencję chorobową wskazano okres od dnia 6 sierpnia 2010 r. do dnia 13 sierpnia 2010 r. Natomiast brak jest jakichkolwiek informacji odnośnie późniejszych absencji chorobowych. Sąd Apelacyjny podkreślił przy tym, że wskazanie nieprawdziwych danych ma miejsce również w sytuacji niepodania danych. Wobec tego nieuwzględnienie przez wnioskodawcę w powyższym zaświadczeniu informacji dotyczących okresu po dniu 1 stycznia 2011 r. do dnia wydania zaświadczenia stanowi niewątpliwie podanie nieprawdziwych danych w rozumieniu art. 84 ust.6 ustawy. Właśnie bowiem niewskazanie tych informacji wprowadziło organ rentowy w błąd i w konsekwencji doprowadziło do przyznania B. S. nienależnego świadczenia od dnia 1 listopada 2011 r. Niewątpliwie, gdyby wnioskodawca zawarł informację o zwolnieniach lekarskich B. S. z okresu po dniu 31 grudnia 2010 r., w tym, o ostatnim zwolnieniu lekarskim od 18 października 2011 r. do 16 kwietnia 2012 r., to organ rentowy nie przyznałby jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd podał także, że żaden przepis nie nakłada na organ rentowy obowiązku kontrolowania zgodności wydawanych przez pracodawcę dokumentów z rzeczywistością, gdy są one jasne i nie nasuwają żadnych wątpliwości, a taka sytuacja miała miejsce w sprawie.

Wskutek rozpoznania skargi kasacyjnej, wywiedzionej od powyższego wyroku przez Spółdzielnię Pracy (...) Zakład Pracy (...) we W., w dniu 25 lutego 2015 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że w sprawie przedłożenie przez B. S. wystawionego przez Spółdzielnię zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2010 r. nie zwalniało organu rentowego od oceny, czy dokument ten wraz z jego załącznikiem z dnia 25 października 2011 r. oraz pisemnym sprostowaniem z dnia 15 listopada 2011 r. zawiera wszystkie informacje konieczne dla prawidłowego rozstrzygnięcia o prawie wnioskodawczyni do renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym także o dacie, od jakiej świadczenie należy przyznać. Nade wszystko zaś, nie zwalniało pracowników ZUS z logicznego myślenia. Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że z treści samego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu nie wynika, by dotyczyło ono innego okresu, niż w nim wymieniony. Nic też nie uprawniało do wniosku, że późniejsze załączniki do tego dokumentu odnoszą się do okresu przypadającego po wskazanej w druku Rp-7 dacie 31 grudnia 2010 r. Sąd Najwyższy przyjął, że rację ma skarżąca Spółdzielnia twierdząc, że w zaistniałej sytuacji organ rentowy powinien żądać niezbędnych danych dotyczących 2011 r., w tym informacji o okresach korzystania przez ubezpieczoną

ze świadczeń chorobowych bezpośrednio przed wystąpieniem z wnioskiem rentowym. Tym bardziej, że z treści załącznika do zaświadczenia z dnia 25 października 2011 r. jednoznacznie wynika, że ubezpieczona nadal pozostaje w zatrudnieniu. Podsumowując Sąd Najwyższy stwierdził, że nieprawidłowe ustalenie w decyzji przyznającej B. S. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy początkowej daty wypłaty świadczenia nie było następstwem podania przez płatnika składek nieprawdziwych danych w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu ubezpieczonej, lecz nieprawidłowego postępowania organu rentowego. Czyniło to według tego Sądu bezzasadnym żądanie od pracodawcy zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sprawa dotyczy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy przyznanej B. S., do którego organ rentowy zobowiązał pracodawcę ubezpieczonej - Spółdzielnię Pracy (...) Zakład Pracy (...) we W..

Zasady zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przez osobę pobierającą rentę uregulowane są w art. 138 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U.2015.748 ze zm.), natomiast podstawę prawną żądania takiego zwrotu od płatnika składek lub innego podmiotu (który przekazał nieprawdziwe dane mające wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość) stanowi art. 84 ust. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz.U.2015.121 ze zm.). Ostatni przepis dotyczy sytuacji, w której pobranie obiektywnie nienależnych świadczeń, np. z uwagi na brak do nich prawa, zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych, mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, a jednocześnie nie można stwierdzić odpowiedzialności osoby, której świadczenia wypłacono.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd Apelacyjny, kierując się oceną dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 2015 r. wydanym w następstwie złożenia przez wnioskodawcę skargi kasacyjnej, stwierdził za tym Sądem, że w okolicznościach sprawy żądanie od apelującej zwrotu nienależnie pobranych świadczeń jest bezzasadne.

Błędne ustalenie początkowej daty przyznania świadczenia ubezpieczonej B. S. i w następstwie tego pobieranie przez nią renty z tytułu niezdolności do pracy w okresie, kiedy była jeszcze zatrudniona w Spółdzielni, nie było bowiem wynikiem podania przez płatnika składek nieprawdziwych informacji w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, lecz zaniechania ze strony organu rentowego, uzyskania wszelkich koniecznych informacji dla właściwego rozstrzygnięcia wniosku o świadczenie. Istotne w tym względzie jest to, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, że już z dołączonych do przedmiotowego wniosku dokumentów wynika, że dotyczą one okresu do 31 grudnia 2010 r. W tej sytuacji organ rentowy, rozpatrując sprawę o przyznanie renty, zainicjowaną wnioskiem z 3 listopada 2011 r., winien zażądać od pracodawcy niezbędnych danych dotyczących roku 2011 r., w tym, jak to wskazał Sąd Najwyższy, informacji o okresach korzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń chorobowych bezpośrednio przed wystąpieniem z ww. wnioskiem. Takie postępowanie ZUS-u byłoby jak najbardziej zasadne, gdy weźmie się pod uwagę, że już w kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych, jaki dołączyła do wniosku B. S. wpisała ona, że jest nadal zatrudniona w Spółdzielni (...), a co więcej taka informacja widnieje również w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 25 października 2011 r. oraz wykazie absencji chorobowych ubezpieczonej w latach 1999 - 2010.

W tych okolicznościach błędne ustalenie daty początkowej świadczenia nie było związane z sytuacją opisaną w art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, lecz z brakiem podjęcia jakichkolwiek działań przez ZUS, zmierzających do uzyskania kompletnych informacji, koniecznych dla prawidłowego rozstrzygnięcia wniosku o rentę.

Z wyżej wymienionych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie I wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania za wszystkie instancje zawarte w punkcie II wyroku wydano na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2, § 12 ust. 1 pkt 2, § 12 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września

2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, mając na uwadze okoliczność, że sprawa dotyczy zwrotu świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego.

R.S.